

samt udtalte, at det foreliggende Forslag ikke var et saadant, som han kunde slutte sig til, overgaves Sagen til Behandling af nærværende Udvalg. Efterat have drøftet Sagen i flere Møder og efterat have indhentet forskellige hderligere Oplysninger (flere ere forlangte, men endnu ikke indløbne, og kunne efter deres Beskaffenhed ikke saa snart ventes), tillæder Udvalget sig herved at afgive sin Betænkning.

Samtlige Udvalgets Medlemmer ere enige om det Rigtige og Onskelige i, at Geistlighedens Lønningsforhold omordnes i den i det foreliggende Forslag antydede Retning, og slutte sig i Hovedtrækkene til dette, men om flere Enkeltheder er der afvigende Meninger, og med Hensyn til nogle af disse er Meningsforskjellen saa stor, at enkelte Medlemmer af Udvalget allerede have forbeholdt sig at stemme imod det hele Forslag, hvis Thingets Afstemning i saadanne Punkter skulde lede til Afgjørelser, som de misbillige. Udvalget har derhos deels med Enstemmighed, deels med Stemmesforskjel fundet, at der var Anledning til at behandle forskellige Dele af Forslaget med større Fuldstændighed og at gøre saadanne Tillæg til og Forandringer i dette, at det vil være rigtigere, uagtet Hoveddelene af Forslaget beholdes, dog at fremsætte et omarbejdet og nyt Forslag.

Det Spørgsmaal, om det er forsvarligt overfor Folketirken at inddrage de nu til Geistlighedens Lønning henlagte Midler i Statskassen, naar denne overtager Forpligtelsen til at lønne Geistligheden, har tidligere været Gjenstand for saa udførlige Forhandlinger, at Udvalget ingen Anledning finder til paany at gaae ind paa Undersøgelser herom. Betænelighederne ved den bekræftende Besvarelse ere, som Afstemningerne i Landstinget vise, der ikke blevne fundne overveiede, Regjeringen har selv underkendt dem ved at fremlægge Forslag til Dannelsen af en geistlig Lønningsfond undergiven Statens lovgivende og bevilgende Myndighed, og under denne Sags gjentagne Behandlinger i Folkethinget ere de ikke fastholdte. Ministeren har under Sagens første Behandling udtalt, at han ikke vil hævde den Sætning, at Kirken har en Eiendomsret til det, som er henlagt under den, medens han dog finder det urigtigt, om Staten inddrog disse Midler til

andre Diemed end netop til dem, hvortil de ere henlagte. Dette er nu heller ikke Lovfor- slagets Tanke, idet samme ligeoverfor Inddragelsen af Præstetienden m. v. i Statskassen stiller Statens Forpligtelse til at lønne Geistligheden, og det saaledes, at denne Forpligtelse ikke gjøres afhængig af, om de indbragne Indtægter dække Udgifterne eller ikke. De Beregninger, som nedenfor skulle blive meddeelte, ville ligesom de under de tidligere Forhandlinger fremkomne Oplysninger vise, at det ikke kan være lagt an paa at skaffe Staten forøgede Indtægter fra denne Side, og selv om noget Overskud til en Tid skulde vise sig, er det indlysende, at Forholdenes Udvikling let vil kunne medføre, at Udgifterne ville stige. Statens Forpligtelse ifølge Grundlovens § 3 til at understøtte den lutherste Kirke maa i og for sig medføre, at den bliver berettiget til at sørge for en saadan Omgang med de til kirkelige Diemed henlagte Midler, at disse blive bestyrede og fordeelte paa en saadan Maade, at Understøttelse ikke skal kræves uden Nødvendighed eller udover Grænser, der svare til Statens Evner. Midlerne ere — i alt Fald, hvad Lønningerne angaaer, — aldrig henlagte til Kirkens Embedsmænd i andet Diemed end at tjene til deres anstændige Forsørgelse. Det skal til Bekræftelse herfor bemærkes, at strax efterat et verdsligt Regimente efter Reformationen var indført her i Riget, toges der i den kjøbenhavnske Recess af 1536 Bestemmelser angaaende Bøndernes Pligt til at give Tiende og andre Udgifter, for at sikke dem imod Besværinger af Præsterne, — og som Hvitfeldt beretter: „Kongen lod rigelig forsørge Kirker, Skoler, Hospitaler og Præster med tilbørlig Underholdning . . . og nøde de ikke alene hvad de havde haft udi Bispens Tid, men de, som ikke tilbørlig før vare besørgede, bleve nu med videre Rente og Underholdning forsete“ (1537, Folio-udgaven Pag. 1496). I Privilegierne for den geistlige Stand af 24de Juni 1661, der vel i det Hele tilstøde Præsterne at beholde, hvad de havde af Tiende og Præstegaardstilliggende, tilføiedes i § 10: „Hvis nogen Præst for Kalbets Ringheds Skyld ikke kan have sin nødvendige Underholdning, da vil Kongen — lade ham nødvendigt forsørge“.